Colecția

Amintiri dintr-o viață de om

3

Zoe Dumitrescu Bușulenga

Arhimandritul Roman Braga

ISBN 978-606-666-040-2

Zoe Dumitrescu Bușulenga

Arhimandritul Roman Braga

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2013

Am învățat, cu trecerea anilor, că întâlnirile nu sunt întâmplătoare, că punerea față în față a oamenilor nu ține decât foarte puțin de voința lor şi că o anume răbdare a aşteptării poate fi răsplătită, oricât de târziu, cu vedera a ceea ce ar părea imposibil. Când, prin anii '70, venerabila măicuță Benedicta Braga îmi vorbea, în chilia Prea Cuvioşiei sale de la Văratec, despre Arhimandritul Roman Braga, aflat pe atunci în Statele Unite, Părintele mi se părea un personaj de povestire hagiografică. Atâta durere răzbătea din spusele măicuței despre suferințele grozave îndurate de fratele său mai mic în închisoare, apoi de încercările grele prin care trecuse în Mato Groso şi care-i zdruncinaseră amarnic sănătatea, încât mă copleşeau şi pe mine tristețea şi o milă nesfârşită față de călugărul de departe. Mi-l închipuiam ca pe un mucenic, palid, slab, strivit de chinurile la care fusese supus, ca o imagine dintr-o

icoană bizantină. Şi nu doream altceva decât ca măicuţa Benedicta să apuce să-şi mai vadă o dată fratele înaintea sfârşitului, ca să-şi aline dorul şi durerea.

Dar istoria, din voia lui Dumnezeu schimbătoare, a îngăduit, printr-o uimitoare potrivire de împrejurări (de fapt, prin iconomia Proniei), ca cei doi fraţi să se întâlnească şi să rămână împreună, amândoi slujind mai departe ortodoxiei noastre româneşti, deşi departe de graniţele lor dragi.

Cât despre mine, nici nu-mi închipuiam să am vreodată bucuria de a-l vedea în carne şi oase pe părintele Roman.

Dar deodată, în vara anului 1992, au început a umbla prin Văratec vorbe despre o neaşteptată venire a părintelui Braga în România şi chiar la casa sa (şi a măicuţei Benedicta) din mănăstirea nemţeană. Zvonurile veneau, se duceau, noi nu îndrăzneam să sperăm. Maica Eufrosina, ucenica maicii Benedicta, se afla într-o stare de aşteptare necontenită, dar nu spunea nimic. Oricum, fierberea era mare.

Şi într-o bună zi, după ce o ucenică fusese trimisă de Maica Superioară Nazaria să ne spună că părintele Braga prânzise la stăreție şi că va petrece noaptea tot acolo, dar că, oricum, va trece şi pe „acasă”, iată că „minunea” s-a produs.

În amurg, într-un amurg din acelea de tainică măreție, cum numai Văratecul are, cum stăteam cu soțul meu sub nucul bătrân al curții noastre, văzurăm suind pe cărarea dinspre vale, o siluetă monahală. Venea repejor, cu pas tineresc pe scările destul de numeroase, neînsoțit. Dar, măicuțele noastre i-au ieşit cu o nemaipomenită grabă în cale, fericite să-i primească blagoslovenia pentru întâia oară în chip direct. Plecăciuni, sărutări de mâini refuzate de modestia părintelui au încetinit ritmul suişului său. Dar nici uimirea Sfinției sale n-a fost mai mică la vederea casei şi a acareturilor ridicate, cu supraomenească trudă, de măicuța Benedicta şi ucenicele sale cu zeci de ani în urmă. Se oprea şi întreba cu sfială despre fiecare lucru în parte, privea împrejur la liniştea livezii,

la dealurile din zare şi la pădurea mândră la ale cărei poale ne găseam.

Când a ajuns la capul scării, soțul meu şi cu mine, l-am întâmpinat cu o emoție greu stăvilită. Ne aflam, în sfârşit, în fața aceluia la care ne gândeam şi pe care-l aşteptam de ani şi ani. Şi am rămas muți de uimire, căci imaginea pe care ne-o făcusem despre Sfinția sa nu coincidea de fel cu cea adevărată. Chipul său nu era mohorât şi brăzdat de urmele durerilor. O caldă şi luminoasă bucurie radia din figura blândă a Părintelui, înconjurată de o barbă albă ca neaua care întregea parcă un nimb nevăzut. Ne-a îmbrățişat şi ne-a binecuvântat cu o dragoste adevărată, deşi ne vedea pentru întâia oară. L-am poftit sub nucul cel vechi. L-am întrebat cât rămâne la noi şi greu l-am convins să rămână în casa Sfinției sale, fiindcă se temea să nu stingherească. Dar, când în sfârşit l-am hotărât să poposească în aşezarea care-i aparținea întru totul, am pornit spre nuc. Atunci am văzut că mersul părintelui era puțin ciudat, că se mişca repede, însă

picioarele aveau o călcătură care trăda o lipsă şi, probabil, o durere.

Ne-am aşezat şi am început să vorbim, de una, de alta. La început au fost vorbe de circumstanţă, schimburi de politeţe. Dar, curând, firescul şi franchețea părintelui ne-au făcut să ne simţim în largul nostru şi am pornit să dialogăm ca şi când ne-am fi cunoscut de când lumea. Sfinția sa era mai tânăr decât noi, dar aparţinea aceleeaşi generaţii. Trăisem aceeaşi istorie vitregă, aveam rădăcinile de intelect, de suflet şi de spirit comune. Evocam oameni pe care îi cunoscusem, împrejurări prin care trecusem toţi trei. Ne entuziasmam şi făceam să retrăiască viaţa, tinereţea noastră. Şi tot timpul eram fascinaţi de-a dreptul de vorbele părintelui. Cu o eleganţă de o simplitate surprinzătoare, Sfinţia sa povestea despre lucruri din trecut şi lucruri prezente, dându-ne o imagine limpede asupra celor trăite. Judecăţile sale aveau o obiectivitate rar întâlniă, întemeiată pe o cunoaştere dreaptă şi adâncă a faptelor. Fie că atingea un subiect de istorie,

de politică, de cultură, ca să nu vorbim de cele religioase, o făcea într-o perspectivă atât de adevărată, încât părea că ai în față un istoric din cei mai pătrunzători, un om politic cu experiența unei vieți întregi, un om de cultură plin de toate cărțile, de toată cunoașterea lumii. La sine făcea prea puține referiri şi cu atât mai puțin la suferințele prin care trecuse. În treacăt, şi doar ca răspuns la o întrebare a soțului meu, a pomenit de Piteşti, de Țurcanu, de felul în care acela, lovindu-l cu biciul, lăsa să-i sară sângele şi puroiul până-n tavan. Atunci a pomenit şi de smulgerea oaselor (metatarsienelor) şi am înțeles pricina mersului său mai special. Îl priveam încremeniți despre ce chinuri infernale vorbea şi cu cât zâmbet curat, cu câtă iertare îşi aducea aminte de ele, ca şi cum închisoarea ar fi fost un loc de plăcută aducere aminte iar persoana care fusese supusă acelor torturi n-ar fi fost Sfinția sa.

Şi despre nimeni niciun cuvânt negativ, nicio cârteală, nicio tăgadă. În furnicarul nostru românesc care colcăia de

resentimente, de critici neîndurătoare la adresa oamenilor şi faptelor, de violenţe anarhice ale cuvântului, gândului şi acţiunilor, Părintele Roman ne arăta un model de monah creştin care stârpise din fiinţa sa negaţia însăşi. Păstrător al tuturor rânduielilor legate de instituţiile naţionale, trăind în toată fiinţa sa continuitatea neamului, Sfinţia sa privea, cu ochiul înrourat de iubire hristică, viitorul românesc ortodox. Fără nicio emfază, dincolo de orice ostentaţie, însufleţit de o smerenie nemaiîntâlnită de noi la un om atât de cultivat, ne vorbea blând, cu dulceaţă, luminând parcă seara care se lăsase, cu chipul acela care răspândea atâta dragoste şi atâta căldură duhovnicească.

Am stat împreună până noaptea târziu şi ne-am simiţit înălţaţi şi purificaţi de acea întâlnire. Fusese într-adevăr o întâlnire cu „un om al lui Dumnezeu”.

Redactor: Cătălin Jeckel
Corector: Vlad Botez
Tehnoredactor: Rema Zugravu
Design: Lucian Dragomir
DTP: Leonard Lunguleac

Bun de tipar: 2013. Apărut: 2013
Editura Doxologia, Cuza-Vodă 51, 700038, IAŞI
Tel.: (0232)216693; (0232)218324; Fax: (0232)216694
http://editura.doxologia.ro,
E-mail: editura@doxologia.ro